

**Klimatpolitik förklädd till mänskliga rättigheter vid
"Europeiska domstolen för klimatförändringar"**

**Juridiska, politiska och ekonomiska frågor med hänsyn till
tvister om klimatförändringar inför Europeiska domstolen
för mänskliga rättigheter**

Rapport för ECR-gruppen,
Europaparlamentet, Bryssel

Dr. Lucas Bergkamp, JD, LL.M.

Katinka M. Brouwer, JD, LL.M.

Bryssel, den 20 maj 2021

Sammanfattning

Duarte-fallet i korthet

I Duarte-fallet yrkar sex portugisiska minderåriga till Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter (Europadomstolen) på brott mot deras "rätt till liv och familjeliv" av 33 länder som de anser ha antagit en otillräcklig klimatpolitik.

De formulerar ett antal krav, inklusive (1) en minskning av växthusgasutsläppen, (2) drastiska restriktioner för export av fossila bränslen, (3) drastiska åtgärder för att kompensera för utsläpp i samband med import av produkter och (4) åtgärder som tvingar internationella företag att begränsa utsläppen från hela produktionskedjan.

Inom alla dessa områden måste utsläppen reduceras till noll för att möta "nödsituationen för klimatet". På grundval av en gynnsam dom från Europadomstolen kan de sedan pröva vidare på nationell nivå mot länder som inte strävar tillräckligt mycket för att uppnå dessa mål. De länder som klagomålet riktas mot har inget annat val än att följa domstolens avgörande, eftersom inget överklagande är möjligt.

Enorma konsekvenser för ekonomin och demokratin

Avkastningsförmågan för hela det ekonomiska systemet står på spel, eftersom kostnaderna som krävs för att företag och länder ska kunna uppfylla kraven kommer att vara skyhöga. Ett sådant beslut skulle innebära ett stort bakslag för ekonomin i många länder, med alla de konsekvenser detta medför.

Förutom de ekonomiska effekterna, som är svåra att överskatta, är konsekvenserna för demokrati och rättsstat också enorma. Genom att besluta till förmån för kående part kommer klimatpolitiken att tas bort permanent från den vanliga politiska beslutsprocessen, där valda representanter och administratörer kan väga upp de olika intressena mot varandra, bedöma politiken och göra relevanta korrigeringar och justeringar efter behov.

Partisan, partisk och aktivist

Det verkar mycket troligt att de portugisiska minderåriga personerna, som i själva verket är marionetter i ett spel som styrs av klimataktivistorganisationer, faktiskt kommer att vinna detta fall. Baserat på flera handlingar och avgöranden har domarna i Europadomstolen visat en viss partiskhet, som på god grund kan benämnas som partisanbeteende.

- **För det första** borde denna anklagelse avvisas omedelbart på grund av att den helt kringgick den nationella rättsliga processen. Även om detta normalt är ett standardkrav för förfaranden inför Europadomstolen, fick detta fall till och med särskild förmånsbehandling på grund av att det ansågs vara ett "brådskande ärende".

- **För det andra** har Europadomstolen på eget initiativ utvidgat klagomålet från de minderåriga kående parterna till att omfatta "tortyr".

Enligt domstolen kan en "otillräcklig klimatpolitik" uppenbarligen låta sig likställas med tortyr eller omänsklig behandling.

- **För det tredje** har domare som är inblandade i ärendet redan gjort offentliga avgöranden om "den obestridliga existensen av en klimatnöd" som kräver akuta åtgärder, och domstolens ordförande hänvisar också till Europadomstolen som "Europeiska domstolen för klimatförändringar" i ett anförande. Han sa också några uppmuntrande ord om chansen för att "klimaträttsvisa" kan nå framgångar, vilket naturligtvis kan ses som en öppen inbjudan för klimataktivisterna att anlita domstolens hjälp i deras strävan att införa sin drömklimatpolitik för Europa och resten av världen.
- **För det fjärde** har Europadomstolen avvisat en omfattande motiverad begäran om ingripande från berörda ledamöter utan att motivera detta beslut. Samma öde drabbade en grupp med experter inom konstitutionell lagstiftning, samt en organisation som är kritisk mot klimatpolitiken och dess vetenskapliga grund. Ingripanden var dock tillåtna av organisationer som tydligt sympatiserar med kående parter i detta fall.

Detta fall är alltså i linje med en trend som har pågått under en längre tid, där domarna för Europadomstolen använder sig av politisk aktivism som utgör ett direkt hot mot maktseparationen. En rättvis utfrågning vid Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter garanteras inte.

Mänskliga rättigheter som förevändning

Duarte-fallet illustrerar hur klimataktivisterna har hittat en allierad i partiska domare som de delar en ideologisk tillhörighet med. Under skydd av mänskliga rättigheter reduceras klimatpolitiken till en oåterkallelig rättslig diktat, över vilken ingen demokratisk kontroll är möjlig. Rättsliga myndigheter som diktar politik för demokratiskt valda regeringar tillämpar inte lagar utan stiftar dem själva. De berörda domarna bryr sig inte ens om att dölja sin partiskhet.

Slutsats

Rättsstatsprincipen och maktseparationen måste återställas. Det är oacceptabelt att ett folkrättsfördrag missbrukas av domare i syfte att påtvinga Europas länder klimatpolitiken på ett tvångsmässigt sätt. Beslutsfattande som bör äga rum på den politiska arenan hålls som gisslan, vilket undergräver hela den demokratiska styrningsmodellen och urholkar medborgarnas förtroende för styrning. Europadomstolen har blivit en partisk institution som aktivt bedriver politik utan att ha något mandat att göra det. Låt Europadomstolen gå tillbaka till grunderna som ett skydd för de mänskliga rättigheterna, inte som en institution som undergräver demokrati, politik och rättsstatsprincipen.